

Välisministeerium

Siseministeerium
Pikk 61
15065 Tallinn

12. oktoober 2010 nr 8.3-1/11054

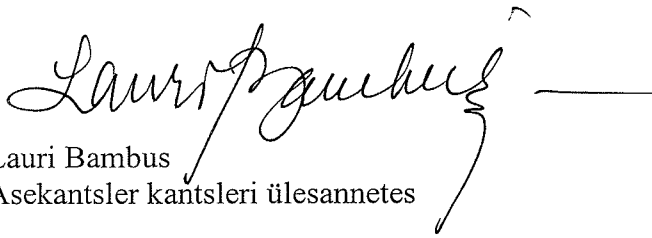
Inimõiguste komitee lõppjärelused

Välisministeerium edastab teile inimõiguste komitee lõppjärelused, mis on tehtud kodaniku- ja poliitiliste õiguste pakti täitmise 3. Eesti aruande, Eesti esitatud täiendava informatsiooni ning komitee liikmete küsimustele esitatud vastuste põhjal. Palume teil oma valitsemisalast lähtuvalt komitee soovitusi analüüsida ning hinnata nende täitmise võimalusi.

Siseministeeriumi tegevusvaldkonda puudutavad eelkõige punktid 10 ja 11 ning seepärast palume lisaks soovitude üldisele hindamisele teilt täpsemat teavet nendes punktides toodud soovitude rakendamise kohta

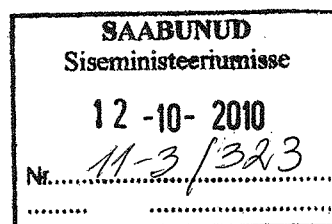
Arvestades asjaolu, et soovitusi arutatakse ka Eesti üldisel perioodilisel ülevaatusel, palume teie vastust **15. novembriks 2010**.

Lugupidamisega

Lauri Bambus
Asekantsler kantsleri ülesannetes

Lisa: Inimõiguste komitee lõppjärelused inglise keeles ning tõlge eesti keelde 10 leheküljel

Mirjam Meisalu
6377 423
mirjam.meisalu@mfa.ee

Sama: Ministeeriumid,
Riigikantselei,
Soolise võrdõiguslikkuse volinik,
Vabariigi Presidendi Kantselei,
Õiguskantsler,
Riigikohus,
Eesti Advokatuur,
Eesti Koostöö Kogu,
Inimõiguste Teabekeskus,
Inimõiguste Keskus,
Inimõiguste Instituut,
Integratsiooni ja Migratsiooni Sihtasutus Meie Inimesed,
Eesti Rahvuste Ühendus

Juurdepäas: üldine
28. juuli 2010

Originaal: inglisekeelne

Inimõiguste Komitee

Üheksakümne üheksas istungjärk

Genfis, 12.-30. juulil 2010

Pakti 40. artikli alusel esitatud osalisriikide aruannete arutelu

Inimõiguste Komitee lõppjärelused

Eesti

1. Komitee arutas 12. ja 13. juulil 2010 peetud 2715. ja 2716. istungil (vt CCPR/C/SR. 2715 ja CCPR/C/SR. 2716) Eesti kolmandat perioodilist aruannet (CCPR/C/EST/3) ja võttis 27. juulil 2010 peetud 2736. istungil (CCPR/C/SR. 2736) vastu järgmised lõppjärelused.

A. Sissejuhatus

2. Komitee tervitab Eesti kolmanda aruande õigeaegset esitamist ja hindab konstruktiivset dialoogi Eesti delegatsiooniga. Komitee tervitab osalisriigi esitatud üksikasjalikku teavet rakendatud meetmete ja edasiste plaanide kohta pakti täitmiseks. Samuti on Komitee tänulik eelnevate kirjalike vastuste eest oma kirjalikele küsimustele ja üksikasjaliku lisainformatsiooni eest, mida delegatsioon nii suuliselt kui ka kirjalikult esitas.

B. Positiivsed aspektid

3. Tunnustades osalisriigi jätkusuutlikku pühendumist inimõiguste kaitsele, tervitab Komitee järgmisi õiguslikke ja teisi meetmeid:

- (a) uue kriminaalmenetluse seadustiku vastu võtmine, mis jõustus aastal 2004;
- (b) ohvriabi seaduse vastu võtmine, mis jõustus aastal 2004;
- (c) karistusseadustiku parandus (paragrahv 133), mis jõustus aastal 2007 ja mis parandab orjastamise elementide definitsiooni;
- (d) politseiseaduse ja sellega seotud õigusaktide parandused, mis jõustusid aastal 2008;
- (e) vangistusseaduse parandused;

- (f) riigi õigusabi seaduse vastu võtmine, mis jõustus aastal 2005;
- (g) uue täitemenetluse seadustiku vastu võtmine, mis jõustus aastal 2010; ja
- (h) õiguskantsleri nimetamine riiklikuks ennetusametuseks piinamise ennetamiseks.

4. Komitee tervitab ka järgmiste aktide ratifitseerimist või nendega liitumist:

(a) kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelise pakti surmanuhtluse kaotamist käsitlev teine fakultatiivne protokoll, mis jõustus aastal 2004;

(b) naiste ja lastega kaubitsemise ning muu inimkaubanduse ärahoidmise ja selle kuriteo eest karistamise protokoll, mis täiendab ÜRO rahvusvahelist organiseeritud kuritegevuse vastast konventsiooni, mis jõustus aastal 2004;

(c) lapse õiguste konventsiooni laste müüki, lasteprostitutsiooni ja -porgnograafiat käsitlev esimene fakultatiivprotokoll, mis jõustus septembris 2004.

(d) Sisserändajate salaja üle maa-, õhu- või merepiiri toimetamist tõkestav protokoll, mis täiendab ÜRO rahvusvahelist organiseeritud kuritegevuse vastast konventsiooni, mis jõustus aastal 2004; ja

(e) piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni fakultatiivne protokoll, mis jõustus aastal 2007.

C. Põhilised murettekitavad valdkonnad ja soovitused

5. Võttes küll teadmiseks osalisriigi esitatud informatsiooni õiguskantsleri pädevuse, mandaadi ja funktsioonide kohta, on Komitee mures, et see institutsioon ei ole siiski piisavalt kaasatud inimõiguste edendamisse ja kaitsmisse vastavalt Pariisi põhimõtetele (Peaassamblee resolutsioon 48/134), eriti mis puudutab tema rolli koordineeriva üksuse ja koostöö lihtsustajana riigiasutuste ja kodanikuühiskonna vahel (pakti 2. artikkel).

Osalisriik peaks andma õiguskantslerile laiemat mandaadi, et viimane saaks kõiki inimõigusi täielikult edendada ja kaitsta, või saavutama selle eesmärgi muul moel, mis on täielikus kooskõlas Pariisi põhimõtetele (Peaassamblee resolutsioon 48/134), ning arvestama selles osas riikliku ennetusmehhanismi nõudeid vastavalt piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni fakultatiivsele protokollile.

6. Tervitades küll naiste diskrimineerimisega võitleva soolise võrdõiguslikkuse seaduse vastu võtmist aastal 2004 ja võrdse kohtlemise seaduse vastu võtmist aastal 2008, tekitab Komiteele muret naiste diskrimineerimise levik osalisriigis, eriti tööturul, kus naiste ja meeste palgavahe on ligikaudu 40 protsenti. Samuti on Komitee mures õiguskantsleri ja soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku pädevuse kattuvuse pärast diskrimineerimiskaebustega tegelemisel, mis võib segada nimetatud institutsioonide efektiivsust soolise võrdõiguslikkuse valdkonnas. Ühtlasi on komitee mures soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantseleile eraldatavate inimressursside ja rahaliste vahendite puuduse ning asjaolu pärast, et osalisriik ei ole veel moodustanud soolise võrdõiguslikkuse nõukogu (pakti 3. artikkel).

Osalisriigil tuleks rakendada kohaseid meetmeid, et:

(a) tagada soolise võrdõiguslikkuse seaduse ja võrdse kohtlemise seaduse efektiivne rakendamine, eriti seoses põhimõttega „võrdne palk võrdse töö eest“ naiste ja meeste puhul;

(b) organiseerida teadlikkust tõstvaid kampaaniaid, et juurida tööturult ja elanikkonna hulgast välja soolised stereotüübid;

(c) tagada õiguskantslerile ning soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise volinikule esitatavate kaebuste süsteemi efektiivsus, täpsustades nende ülesandeid;

(d) suurendada soolise võrdõiguslikkuse ja võrdse kohtlemise voliniku kantslele töö efektiivsust, eraldades neile piisavalt inimressursse ja rahalisi vahendeid, ja

(e) moodustada soolise võrdõiguslikkuse nõukogu, nagu on sätestatud soolise võrdõiguslikkuse seaduses.

7. Komitee on mures, et osalisriigi karistusseadustikus (paragrahv 122) sisalduv definitsioon on liiga kitsas ega ole vastavuses definitsiooniga, mis sisaldub piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni 1. artiklis, ega pakti 7. artikliga (7. artikkel).

Osalisriik peaks muutma oma karistusseaduslikku, et tagada selle täielik vastavus piinamise keelustamist puudutavatele rahvusvahelistele normidele, eriti pakti artiklile 7.

8. Komitee on mures, et osalisriik ei ole valmis alustama ega kaaluma kollektiivse hüvitise eraldamist isikutele, kes kaotasid vabaduse pärast "pronksiöö" sündmusi 2007. aastal, vaid üksnes käsitlema üksikuid õiguskaitse taotlusi (pakti artiklid 7 ja 14).

Osalisriigil tuleks teha otsus kollektiivse hüvitise võimaldamise kohta isikutele, kes kaotasid vabaduse pärast "pronksiöö" sündmusi 2007. aastal.

9. Tunnustades ühelt poolt osalisriigi püüdusi naiste ja tüdrukutega kaubitsemise vastu võitlemisel, eriti vastu võetud „Inimkaubanduse vastu võitlemise arengukava 2006-2009”, on Komitee siiski mures selle nähtuse püsivuse pärast osalisriigis (pakti artikkel 8).

Osalisriigil tuleks:

a) süvendada oma püüdeid võitlemaks naiste ja tüdrukutega kaubitsemise vastu, kaasa arvatud „Vägivalla vähendamise arengukava aastateks 2010-2014“ kaudu;

b) võtta vastutusele, mõista süüdi ja karistada vastutavaid isikuid;

c) võtta vastu karistusseadustiku parandused, millega lisatakse inimkaubandusalane erisäte, millega tegeleb Justiitsministeerium; ning

d) laiendada sellealast rahvusvahelist koostööd.

10. Komitee on mures, et mitte-kodanikest samasooliste partnerite sisenemisel osalisriiki, isegi kui nende partnerlust on võõrsil ametlikult tunnustatud ja üks partneritest juba osalisriigis elab, rakendatakse endiselt immigratsiooni kvootide süsteemi (pakti artiklid 2, 12, 17, 23, 26).

Osalisriigil tuleks vaadata üle oma seadusandlus ja praktika ning laiendada samasoolistega suhtes olevate isikute õigusi, eriti selleks, et lihtsustada samasoolises partnerluses olevate mitte-kodanike elamisloa saamist, kui nende partner juba elab osalisriigis.

11. Märkides ära, et isik, kelle varjupaigataotlus on tagasi lükatud, võib apelleerida halduskohtusse, on Komitee endiselt mures, et välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse kohaselt ei ole sellisel apellatsioonkaebusel peatavat toimet (pakti 2. ja 13. artikkel).

Komitee kordab oma soovitusi, et otsus, millega varjupaigataotlus vastuvõetamatuks tunnistatakse, ei tohiks kätkeda peatava toime välistamist apelleerimisel.

12. Komitee on mures, et vaimse puudega isikutele või nende eestkostjatele keelatakse sageli õigust olla piisavalt informeeritud nendevastases kriminaalmenetlusest ja nende vastu esitatud süüdistustest, õigust õiglasele kohtuistungile, samuti õigust saada piisavat ja tõhusat õigusabi. Komiteele tekitab muret ka asjaolu, et eksperdid, kes määratakse hindama vajadust patsiendi sundravi jätkamise järele, töötavad samas haiglas, kus patsienti hoitakse (pakti artikkel 14).

Osalisriik peaks tagama, et vaimse puudega isikud või nende eestkostjad oleksid piisavalt informeeritud nendevastases kriminaalmenetlusest ja süüdistustest ning saaksid õiguse õiglasele kohtuistungile, samuti õiguse saada piisavat ja tõhusat õigusabi enda kaitseks. Samuti tuleks tagada, et eksperdid, kes on määratud hindama vajadust patsiendi jätkuva sundravi järele, oleksid erapooletud. Ühtlasi peaks osalisriik koolitama kohtunikke ja advokaate kriminaalsüüdistusega kohtu all olevate vaimse puudega isikute õiguste alal.

13. Märkides küll ära kriminaalmenetluse koodeksisse tehtud parandusi kriminaalmenetluste lühendamiseks, on Komitee endiselt mures, et osalisriigil puuduvad erisätted kriminaalmenetluste kohta, milles süüdistatu on kinni peetud (pakti artikkel 14).

Osalisriigil tuleks vaadata üle oma kriminaalmenetluse koodeks ning lisada sinna sätted, mis näevad ette menetluse kiirendamise, kui süüdistatavad isikud on kinni peetud.

14. Komitee on mures, et viimase mõne aasta jooksul on heaks kiidetud vaid mõned alternatiivse sõjaväeteenistuse taotlused (11 taotlust 64st 2007. aastal, 14 68st 2008. aastal, 32 53st 2009. aastal). Samuti ollakse Komitees mures selgete aluste puudumise pärast, mille põhjal alternatiivse sõjaväeteenistuse taotlus heaks kiidetakse või tagasi lükatakse (pakti 18. ja 26. artikkel).

Osalisriigil tuleks selgitada aluseid, mille põhjal alternatiivse sõjaväeteenistuse taotlused heaks kiidetakse või tagasi lükatakse, ning rakendada kohaseid meetmeid tagamaks, et õigust sõjaväeteenistusest keelduda toetataks.

15. Märkides küll ära, et Riigikogus loetav avaliku teenistuse seaduse eelnõu hõlmab sätet, millega piiratakse teenistujate arvu, kel pole õigust streikida, on Komitee mures, et teenistujad, kes ei teosta avalikku võimu, ei saa täielikult kasutada õigust streikida (pakti 22. artikkel).

Osalisriigil tuleks oma seadusandluses tagada, et streikimine keelataks üksnes võimalikult vähestele avalikele teenistujatele.

16. Märkides küll ära programmide „Integratsioon Eesti ühiskonnas 2000-2007“ ja „Eesti integratsioon 2008-2013“ rakendamist osalisriigis, on Komitee mures, et eesti keele valdamise nõuded avaldavad jätkuvalt negatiivset mõju vene keelt kõneleva rahvusvähemuse tööhõive ja sissetuleku tasemetele, seda ka erasektoris. Komitee on ühtlasi mures asjaolu pärast, et vene keelt kõneleva elanikkonna usaldus osalisriigi ja selle avalike asutuste vastu on vähenenud (pakti 26. ja 27. artikkel).

Osalisriigil tuleks tugevdada meetmeid vene keelt kõneleva rahvusvähemuse integreerimiseks tööturule, muuhulgas suurendada erialast ja keelekoolitust. Samuti tuleks rakendada meetmeid, et tõsta venekeelse elanikkonna usaldust osalisriigi ja selle avalike asutuste vastu.

17. Komitee on mures, et teavet pakti, komitee lõppjärgelduste ja osalisriigi esitatud aruannete kohta ei levitata piisavalt laialdaselt, kaasa arvatud prokuröride, kohtunike ja

advokaatide hulgas. Samuti ollakse mures piiratud suhete pärast osalisriigi ja valitsusväliste organisatsioonide vahel, ning asjaolu tõttu, et valitsusväliste organisatsioonidega ei peeta piisavalt nõu Komiteele esitatavate aruannete koostamise osas (pakti 2. artikkel).

Osalisriigil tuleks rakendada kõiki kohaseid meetmeid, et levitada pakti ning Komitee koostatud lõppjäreltusi ja selle kohta esitatud aruandeid nii eesti kui ka vene keeles, rakendades igakülgset osalisriigile omast infotehnoloogilist pädevust. Samuti tuleks tal koolitada prokuröre, kohtunikke ja advokaate pakti osas ning tugevdada oma suhteid valitsusväliste organisatsioonidega tugevdada ning Komiteele esitatavate aruannete koostamisel nendega nõu pidada.

18. Komitee kodukorra reeglite 5. lõike 71. reegli kohaselt tuleks osalisriigil ühe aasta jooksul esitada teavet jooksva olukorra ning 5. ja 6. lõikes esitatud komiteepoolsete soovitude rakendamise kohta.

19. Komitee palub osalisriigil oma järgmises perioodilises aruandes, mille tähtaeg on 30. juuli 2015, esitada teavet Komitee ülejäänud soovitude ja pakti täitmise kohta üldiselt.

Distr.: General
28 July 2010

Original: English

Human Rights Committee

Ninety-ninth session

Geneva, 12-30 July 2010

**Consideration of reports submitted by States parties under
article 40 of the Covenant****Concluding observations of the Human Rights Committee****Estonia**

1. The Committee considered the third periodic report submitted by Estonia (CCPR/C/EST/3) at its 2715th and 2716th meetings, held on 12 and 13 July 2010 (CCPR/C/SR. 2715 and CCPR/C/SR. 2716), and adopted the following concluding observations at its 2736th meeting (CCPR/C/SR. 2736), held on 27 July 2010.

A. Introduction

2. The Committee welcomes the timely submission of the third report of Estonia and expresses its appreciation for the constructive dialogue the Committee had with the delegation. It welcomes the detailed information provided on measures adopted by the State party and on its forthcoming plans to further implement the Covenant. The Committee is also grateful to the State party for the written replies submitted in advance in response to the Committee's written questions, as well as for the additional detailed information provided orally and in writing by the delegation.

B. Positive aspects

3. The Committee, which notes the sustained commitment by the State party to the protection of human rights, welcomes the following legislative and other measures:

- (a) the adoption of a new Code of Criminal Procedure, entered into force in 2004;
- (b) the adoption of the Victim Support Act, entered into force in 2004;
- (c) the amendment to the Penal Code (section 133), entered into force in 2007, which improves the definition of elements of enslavement;

- (d) the amendments to the Police Act and related legislation, entered into force in 2008;
- (e) the amendments to the Imprisonment Act;
- (f) the adoption of the State Legal Aid Act, entered into force in 2005;
- (g) the adoption of a new Code of Enforcement Procedure, entered into force in 2010; and
- (h) the appointment of the Chancellor of Justice as the National Preventive Mechanism for the prevention of torture.

4. The Committee also welcomes the ratification of, or accession to, the following instruments:

- (a) the Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aimed at abolishing the death penalty, entered into force in 2004;
- (b) the Protocol to Prevent, Suppress and Punish Trafficking in Persons, Especially Women and Children, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, entered into force in 2004;
- (c) the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on the sale of children, child prostitution and child pornography, entered into force in September 2004.
- (d) the Protocol against the Smuggling of Migrants by Land, Sea and Air, supplementing the United Nations Convention against Transnational Organized Crime, entered into force in June 2004; and
- (e) the Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment, entered into force in 2007.

C. Principal matters of concern and recommendations

5. While noting the information provided by the State party in relation to the competence, the mandate and the functions of the Chancellor of Justice, the Committee is concerned that this institution is nevertheless not sufficiently involved in the promotion and protection of human rights, in full compliance with the Paris Principles (General Assembly Resolution 48/134), especially when it concerns the role as a coordinating body and in facilitating cooperation between state institutions and the civil society (art. 2).

The State party should either provide the Chancellor of Justice with a broader mandate to more fully promote and protect all human rights or achieve that aim by some other means, in full compliance with the Paris Principles (General Assembly Resolution 48/134), and take into account in this regard the requirements of the National Preventive Mechanism under the Optional Protocol to the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment.

6. While welcoming the adoption of the 2004 Gender Equality Act to combat discrimination against women and the 2008 Equal Treatment Act, the Committee is concerned at the prevalence of discrimination against women in the State party, in particular in the labour market where the pay gap between men and women is about 40 per cent. It is also concerned about the overlap of competence between the Chancellor of Justice and the Gender Equality and Equal Treatment Commissioner in dealing with discrimination complaints, which may impede the effectiveness of both institutions in the area of gender equality. Furthermore, the Committee is concerned at the lack of human and financial resources granted to the Office of the Gender Equality and Equal Treatment

Commissioner, and at the fact that the State party has not yet established the Gender Equality Council (art. 3).

The State party should take appropriate measures to:

(a) **Ensure the effective application of the Gender Equality Act and the Equal Treatment Act, especially with regard to the principle of equal pay for equal work between men and women;**

(b) **Carry out awareness-raising campaigns to eliminate gender stereotypes in the labour market, and among the population;**

(c) **Ensure the effectiveness of the system of complaints filed before the Chancellor of Justice and the Gender Equality and Equal Treatment Commissioner by clarifying their respective roles;**

(d) **Reinforce the effectiveness of the Office of the Gender Equality and Equal Treatment Commissioner by providing it with sufficient human and financial resources, and**

(e) **Set up the Gender Equality Council, as foreseen by the Gender Equality Act.**

7. The Committee is concerned that the definition contained in the State party's Penal Code (section 122) is too narrow and is not in conformity with the definition provided in article 1 of the Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment and Punishment, nor with article 7 of the Covenant (art. 7).

The State party should amend its Penal Code in order to ensure full compliance with international norms concerning the prohibition of torture, in particular with article 7 of the Covenant.

8. The Committee is concerned that the State party is not prepared to take an initiative and consider collective reparation for persons deprived of their liberty following the "Bronze Night" events of 2007, but only to address individual submissions of redress (7, 14).

The State party should decide on collective reparation to be granted to persons deprived of their liberty following to the "Bronze Night" events of 2007.

9. While noting the efforts made by the State party to combat trafficking in women and girls, in particular "the Development Plan for Trafficking in Human Beings 2006-2009", the Committee is concerned at the persistence in the State party of this phenomenon (art. 8).

The State party should:

a) **Intensify its efforts to address trafficking in women and girls, including through its Development Plan on Reduction of Violence for 2010-2014;**

b) **Prosecute, sentence and punish those responsible;**

c) **Adopt the amendments relating to insert a specific provision on trafficking in the Penal Code under preparation in the Ministry of Justice; and**

d) **Increase international cooperation on this issue.**

10. The Committee is concerned that the entry into the country of non-citizens in same-sex partnership, even when their partnership has been officially recognized abroad and their partner is already residing in the State party, remains subject to the immigration quota system (art. 2, 12, 17, 23, 26).

The State party should review its legislation and practice in order to broaden the rights of persons living in same-sex relationship, in particular to facilitate the granting of a residence permit to non-citizens in same-sex partnership with a partner already residing in the State party.

11. While noting that a person whose asylum application has been rejected can appeal before an administrative court, the Committee remains concerned that according to the Act on Granting International Protection to Aliens, the appeal has no suspensive effect (art. 2, 13).

The Committee reiterates its recommendation that a decision declaring an asylum application inadmissible should not entail the denial of a suspensive effect upon appeal.

12. The Committee is concerned that mentally disabled persons or their legal guardians, where appropriate, are often denied the right to be sufficiently informed about criminal proceedings and charges against them, the right to a fair hearing as well as the right to adequate and effective legal assistance. The Committee is further concerned by the fact that experts appointed to assess a patient's need for continued coercive treatment work in the same hospital as the one in which the patient is held (art. 14).

The State party should guarantee that mentally disabled persons or their legal guardians, where appropriate, are sufficiently informed about criminal proceedings and charges against them and enjoy the right to a fair hearing, as well as the right to adequate and effective legal assistance for their defence. It should also ensure that experts appointed to assess patient's need of continued coercive treatment are impartial. Furthermore, the State party should provide training to judges and lawyers on the rights which ought to be guaranteed to mentally disabled persons tried in criminal courts.

13. While noting the improvements in the Code of Criminal Procedure to reduce the length of criminal proceedings, the Committee remains concerned that there are no special provisions for criminal proceedings, when the indictee is detained (art. 14).

The State party should review its Code of Criminal Procedure in order to insert provisions stipulating the need to speed up proceedings, when the accused persons are detained.

14. The Committee is concerned that few applications for alternative to military service have been approved during the last few years (11 of 64 in 2007, 14 of 68 in 2008, 32 of 53 in 2009). It is also concerned about the lack of clear grounds for accepting or rejecting an application for alternative to military service (art. 18, 26).

The State party should clarify the grounds under which applications to alternative to military service are accepted or rejected and take relevant measures to ensure that the right of conscientious objection is upheld.

15. While noting that the present draft Public Service Act presented to Parliament includes a provision restricting the number of public servants not authorized to strike, the Committee is concerned that public servants who do not exercise public authority do not fully enjoy the right to strike (art. 22).

The State party should ensure in its legislation that only the most limited number of public servants is denied the right to strike.

16. While noting the implementation of the "Integration in the Estonian society 2000-2007" programme and the "Estonian Integration 2008-2013" programme by the State party, the Committee is concerned that the Estonian language proficiency requirements continue to impact negatively on employment and income levels for members of the Russian-

speaking minority, including in the private sector. The Committee is further concerned at the fact that the confidence and trust of the Russian-speaking population in the State and its public institutions have decreased (art. 26, 27).

The State party should strengthen measures to integrate Russian-speaking minorities in the labour market, including with regard to professional and language training. It should also take measures to increase the confidence and trust of the Russian-speaking population with regard to the State and its public institutions.

17. The Committee is concerned that information on the Covenant, its concluding observations and reports submitted by the State party is not widely disseminated, including among prosecutors, judges and lawyers. It is also concerned at the limited relationship between the State party and non-governmental organizations, and by the fact that non-governmental organizations are not fully consulted in the drafting process of reports submitted to the Committee (art. 2).

The State party should take all appropriate measures to disseminate, both in Estonian and in Russian, the Covenant, and making full use of the State party's proficiency in information technology, the concluding observations adopted by and the reports submitted to the Committee. It should provide training to prosecutors, judges and lawyers on the Covenant and reinforce its relationship with non-governmental organizations, and consult them in the process of drafting periodic reports to the Committee.

18. In accordance with rule 71, paragraph 5, of the Committee's rules of procedure, the State party should provide, within one year, information on the current situation and on its implementation of the Committee's recommendations given in paragraphs 5 and 6 above.

19. The Committee requests the State party, in its next periodic report due to be submitted by 30 July 2015, to provide information on action taken to implement the remaining recommendations and on its compliance with the Covenant as a whole.